

ОСВІТНІЙ ОМБУДСМЕН

ЄДРПОУ 43200222, Львівська площа, 14 А, Київ, 04053, Україна Тел: +380 95 143-87-26. E-mail: info@eo.gov.ua, www.eo.gov.ua

Вих. № 25/0365-05 від 03.02.2025

Органи управління освітою
Заклади освіти

Про набрання чинності Закону України “Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми”

Інформую та звертаю увагу органів управління освітою та керівників закладів освіти, що 06.10.2024 року набрав чинності [Закон України](#) “Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорстокого поводження з дітьми”, яким були внесені зміни до Законів України “Про охорону дитинства”, “Про освіту” та інших законів.

Відповідно до внесених змін, зокрема змін до частини другої статті 25 [Закону України](#) “Про освіту” **до обов'язків засновника закладу освіти або уповноваженого ним органу (особи) належить:**

- розгляд усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) учасників освітнього процесу, інших осіб про невжиття заходів щодо запобігання і протидії насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти та прийняття рішення за результатами їх розгляду;

- розгляд у разі вчинення керівником закладу освіти жорстокого поводження з дитиною усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки жорстокого поводження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак жорстокого поводження з дитиною невідкладне повідомлення про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмове повідомлення уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України та служби у справах дітей;

- вжиття заходів для надання соціальних та психолого-педагогічних послуг здобувачам освіти, які вчинили насильство або жорстоке поводження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорстокого

поводження.

А до **обов'язків керівників закладів освіти**, відповідно до змін до частини третьої статті 26 [Закону України](#) “Про освіту”, належить:

- затвердження положення про запобігання і протидію насильству та жорсткому поведженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням Типової програми унеможливлення насильства та жорсткого поведження з дітьми та Порядку реагування на випадки насильства та жорсткого поведження з дітьми, затверджених Кабінетом Міністрів України, забезпечує його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснює контроль за його виконанням;

- розгляд усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорсткого поведження з дитиною в закладі освіти протягом однієї доби з моменту надходження та у разі виявлення ознак насильства або жорсткого поведження невідкладно повідомляє про це батьків, інших законних представників дитини, а також письмово повідомляє уповноважений підрозділ органу Національної поліції України та службу у справах дітей;

- сприяє проходженню особами, які вчинили насильство або жорстке поведження з дитиною, стали свідком або постраждали від насильства або жорсткого поведження, відповідної програми для таких осіб.

Звертаю увагу, що булінг є насильством над дитиною та формою жорсткого поведження з дитиною. [Закон України](#) “Про внесення змін до деяких законів України щодо запобігання насильству та унеможливлення жорсткого поведження з дітьми” розширює поняття жорсткого поведження з дитиною, включаючи поняття булінгу, а саме:

- Булінг (цькування) - психологічне, фізичне, економічне чи сексуальне насильство, тобто будь-яке умисне діяння (дія або бездіяльність), у тому числі із застосуванням засобів електронних комунікацій, яке систематично вчиняється особою стосовно дитини, з якою вони є учасниками одного колективу, або дитиною стосовно іншого учасника одного колективу та яке порушує права, свободи, законні інтереси потерпілої особи та/або перешкоджає виконанню нею визначених законодавством обов'язків (стаття 1 Закону України “Про охорону дитинства”).

- Жорстке поведження з дитиною - будь-які форми фізичного, психологічного, сексуального або економічного насильства над дитиною, зокрема домашнього насильства, насильства за ознакою статі, булінгу (цькування), мобінгу (цькування), а також будь-які незаконні угоди стосовно дитини, зокрема вербування, переміщення, переховування, передача або

одержання дитини, вчинені з метою експлуатації, з використанням обману, шантажу чи уразливого стану дитини (стаття 1 Закону України “Про охорону дитинства”).

Тому звертаю увагу, що у випадку надходження усних та письмових заяв (скарг, повідомлень) про випадки насильства або жорстокого поводження з дитиною, зокрема булінгу, до засновника закладу освіти, уповноваженого ним органу (особи) та/або до керівника закладу освіти є обов'язковим **письмове повідомлення ними** уповноваженого підрозділу органу Національної поліції України та служби у справах дітей.

Хочу наголосити на тому, що вищезгадані **вимоги застосовуються до всіх закладів освіти**, які здійснюють освітню діяльність на різних рівнях освіти, де навчаються чи перебувають діти, незалежно від організаційно-правового статусу та форми власності.

Також звернулася з відповідним листом до Національної поліції України щодо надання роз'яснень про порядок повідомлення керівником закладу загальної середньої освіти про насильство та жорстоке поводження з дитиною, якщо в закладі загальної середньої освіти працює поліцейський служби освітньої безпеки. У листі-відповіді № 60-2025 від 01.01.2025 Національна поліція України роз'яснила, що “з метою належної реєстрації повідомлення про насильство або жорстоке поводження з дитиною, організації ефективного реагування на такі випадки **письмове повідомлення за підписом керівника закладу освіти** необхідно скеровувати до територіального (відокремленого) підрозділу поліції (районного управління (відділу) поліції) за місцем розташування закладу освіти **незалежно** від того, чи закріплений за закладом загальної середньої освіти поліцейський служби освітньої безпеки Національної поліції України. Письмове повідомлення надсилається невідкладно з моменту встановлення ознак насильства або жорстокого поводження з дитиною”.

Нагадую, що неповідомлення поліції про булінг несе за собою покарання. Якщо керівник закладу освіти не повідомив поліцію про випадки булінгу учасника освітнього процесу – це карається штрафом від п'ятдесяти до ста неоподатковуваних мінімумів доходів громадян або виправними роботами на строк до одного місяця з відрахуванням до 20% заробітку (стаття 173-4 Кодексу України про адміністративні правопорушення).

Також звернулася з відповідним листом до Міністерства соціальної політики України з проханням повідомити про стан розробки зазначених у частині третій статті 26 Закону України “Про освіту” проєктів Типової

програми унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми, Порядку реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми. У листі-відповіді № 800/0/2-25/58 від 22.01.2025 Міністерство соціальної політики України повідомило, що робота над розробленням проекту акта, яким пропонується затвердити Типову програму унеможливлення насильства та жорстокого поводження з дітьми та Порядок реагування на випадки насильства та жорстокого поводження з дітьми, триває.

Звертаю увагу, що після затвердження цих документів Кабінетом Міністрів України, керівники закладів освіти матимуть обов'язок розробити та затвердити Положення про запобігання і протидію насильству та жорстокому поводженню з дітьми в закладі освіти з урахуванням вищезгаданих актів, забезпечити його оприлюднення, обов'язкове ознайомлення з ним працівників закладу та здійснення контролю за його виконанням. Про прийняття документа буде повідомлено на вебсайті [Кабінету Міністрів України](#), вебсайті [освітнього омбудсмена](#).

Прошу довести цю інформацію до відома органів управління освітою громад та керівників закладів освіти.

**З повагою
освітній омбудсмен**

Надія Лещик